

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VIII. Censura propositionis decimæ sextæ: Non est vera obedientia
sine charitate, cum Augustini, priscorumque aliorum Patrum doctrina per
regulam suprâ allatam conciliatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

liceat obiter & incidenter aliqua ejus Decreta interpretari, prout Illustriss. D. Fagnanus probat ad caput cum venissent de judiciis n. 83. Plena enim sunt (inquit) volumina harum interpretationum... in operibus impressis, tam Theologorum quam Juristarum. Et durum videtur condemnare, aut censuris irretitos judicare tot pios & religiosos viros, qui de materiis moralibus scripserunt. Cum praesertim hujusmodi editiones... processerint... Superioribus aliquando consentientibus & approbantibus. Nam videmus multos ex ejusmodi libris fuisse impressos in Urbe, previo examine & approbatione Magistri S. Palatii Apostolici. Et in S. Congregatione sapientis videri observatum, ut in aliquo articulo allegata fuerit sententia Navarri, Medinae, vel alterius Scriptoris, aliquod Decretum Concilii Tridentini interpretantis, & Congregationem non solum non redarguisse Auctores, quod ausi fuerint hujusmodi interpretationes typis excusae edere; sed illorum etiam sententiae adhaesisse, ita ut aliquando etiam de illorum auctoritate mentionem fecerit in ipsius decisionibus... Et tamen si existimasset hujusmodi interpretationes nhiberi in Constitutione Pii IV., illas potius rejecisset, cum Auctoribus tamquam excommunicatis in facto notorio & permanenti.

79 Quodcumque interpretationis genus in Bullam suam edere non prohibuit Pius V. uti prohibuit Pius IV. in Decreta Tridentini. Nec tamen nobis est animus propositiones omnes per Bullam Pii V. damnatas interpretari, neque ex professo scribere scholia & adnotationes in totam illam Bullam; sed obiter & incidenter dumtaxat, ad finem supra memoratum, damnatum exponere sensum earum propositionum, quae contra probatam Augustini, patrumque aliorum Patrum & Conciliorum de charitate, gratiaque ad singulos actus bonos necessitate doctrinam objici solent, damnatum ab Ecclesia sensum sic respuendo, ut Ecclesiae modernae doctrinam cum veneranda Antiquitatis doctrina convenite ostendamus; falsissimum proinde esse quod haeretici calumniantur, ipsam ab avita fide ad novitates ei adversantes declinasse. Quod tanto certius licitum & laudabile est, quanto vetius, quod innumerae sint difficultates quotidie emergentes, circa sensum factorum Canonum, Conciliorum, Bullas summorum Pontificum, imò supra ipsam quoque Scripturam sacram, quae ex Dei & S. Sedis placito Theologis ac Juristis respectivè discutendae ac decidendae committuntur. Neque enim sperari potest singularum decisio per responsum S. Sedis, cum id sit praeter morem Romanae Curiae. Et ideo licet damnati sensus propositionum Bullae Pii V. damnatarum declarationem à S. Sede olim petierit Facultas Lovanienfis, eidem S. Sedi, iustis de causis, non placuit eam dare.

80 Ad Doctorum ergo discussionem declarationemque recursus apparet omnino necessarius (ait sapientissimus noster Lumbierus in Prologo suarum observationum ad propositiones ab Ale-

xandro VII. & Innocentio XI. damnatas) & ideo Decretum Alexandri VII. explicuit Franciscus Verde: cujus opus in Urbis oculis, Roma datum est typis, & sacro Emin. Cardinalium Consistorio dedicatum.... P. Filgueyra Clericus Regularis in Hispanica Summa, specialem etiam circa Alexandri propositiones explicationem attexit, & Censores operis, certè gravissimi, explicationem specialiter approbaverunt.... Pater etiam Joannes Martinez de Ripalda justum volumen in explicandis... Michaelis Baii propositionibus, à summis Pontificibus proscriptis, insumpsit, &c. Haecenus Lumbierus in Aragoniae quondam Provincialis, S. T. D. & in Univeritate Casaraugustana Antecessor primarius, Concionator Regius, Inquisitionis supremae Qualificator, & pro Archiepiscopatu Casaraugustano Examinator Synodalis.

CAPUT VIII.

Censura propositionis decimae sextae, Non est vera legis obedientia sine charitate, cum Augustini, patrumque aliorum Patrum doctrina per regulam supra allatam conciliatur.

Hanc propositionem Bajus in sua ad Pium 8¹ Apologia negat à se assertam tamquam propriam, aiens solum à se relatum inter sententias, quae à Catholicis variè disputantur. Verum (ut supra dixi) pro damnato istius propositionis sensu discernendo ad Bajum recurrere non oportet (nec enim ad ipsum, seu libros ipsius nos Pius V. remittit) sed ad Bullam ipsam. Ex dictis itaque n. 69. obedientia dupliciter esse potest vera. 1°. quoad praceptorum operum substantiam. 2°. quoad substantiam simul & modum, seu circumstantiam debiti finis ultimi. Charitas etiam dupliciter accipi potest. 1°. specialiter seu famosè, pro charitate perfecta, vel propria justorum. 2°. generaliter pro quocumque amore boni propter Deum, sive perfecto, sive imperfecto, quomodo etiam in peccatoribus reperitur.

Atque hinc innotebit propositionem illam 8² decimam sextam multiplicem admittere sensum proprium, videlicet 1°. quod sine charitate specialiter dicta, justorumque propria, nulla sit obedientia vera. 2°. quod sine charitate generaliter dicta, nulla sit obedientia vera, nequidem quoad operum specialiter praceptorum substantiam. 3°. quod sine charitate generaliter dicta, saltem imperfecta, seu aliquo ejus afflatu, nulla sit obedientia vera, quoad substantiam simul & circumstantiam debiti finis ultimi.

Primo & secundo sensu propositio illa 8³ continet doctrinam in Ecclesia peregrinam, & abhorrentem à communi Catholicorum sensu, Lutheranorumque & Calvinistarum sensui consonam. Utroque proinde illo sensu à Pio V. damnata est. Tertio autem sensu catholica est & vera, utpote nullam continens doctrinam in Ecclesia peregrinam, sed à probatis Ecclesiae Patribus traditam, Evangelioque & Paulo confo-

- consonam, à Pio V. proinde non damnatam.
- 84 Siquidem Joan. 14. Salvator, *Qui non diligit me (inquit) sermones meos non servat.* Testeque Augustino de corrept. & grat. c. 3. præcipit Apostolus, dicens: *Omnia vestra in charitate fiant.* Et, *Omnia in gloriam Dei facite,* &c. Joannis verò 16. per dilectionem intelligi charitatem, Author est Augustinus, dicens 14. Civit. 7. quòd *Scriptura Religionis instra... non aliud amorem, aliud dilectionem & charitatem insinuat e videntur.*
- 85 Hinc idem Augustinus in Psal. 118. Serm. 7. *Non possunt consistere verba Domini per fidem, que per dilectionem operantur.* De grat. Christ. c. 26. *Esti Dei mandatum videatur aliquando à non diligenti, sed à timenibus fieri, tamen ubi non est dilectio, nullum bonum opus imputatur, nec rectè bonum opus (qualis est omnis obedientia quoad substantiam simul & omnem circumstantiam debitam) vocatur: quia omne quòd non est ex fide, peccatum est, & fides per dilectionem operatur.* De corrept. & grat. c. 2. *Dubius motus non agitur, quod ex præcepto agendum est, sive omnino non faciendum (quocasu ne quidem est obedientia vera quoad substantiam) sive non ex charitate faciendum, & tunc saltem non est obedientia vera quoad debiti finis ultimi circumstantiam.* Epist. 148. *Charitas... quâ unâ adimplentur in nobis, si quid divina legis & admonitionis implemus.* In Psal. 67. v. 18. *Per charitatem lex impletur, non per timorem.* De spir. & lit. c. 14. *Mandatum, si sit timore pœne, non amore justitiæ, serviliter fit, non liberaliter, & iudicium nec fit, ut scilicet fieri debet.* Q. 15. super Deuteron. *Cum verè sit opus legis, charitate fit, non timore.*
- 86 Augustino subscribit Bernardus serm. 2. de diveri. *Inspida est Deo & insulsa quodammodo nobis a obedientia (quodammodo, inquit, ob defectum utique relationis ad debitum finem ultimum)... nisi omnium quæ agimus, ipse Deus sit causa finalis. Quia quicquid facimus, jubemur in gloriam Dei facere.* Et l. de doctr. pueror. *Nec esse est ut ipsa obedientia non servili metu, sed charitatis affectu fiat... nulla quæpe innocentia, nulla vera obedientia est, nisi in eis charitas fulgeat, quæ virtutes omnes transcendit.*
- 87 Subscribit & S. Thomas 1. 2. q. 100. a. 10. *In hoc præcepto, Honora patrem, non includitur quòd honoretur pater ex charitate, sed solum quòd honoretur pater. Unde qui honorat patrem, licet non habeat charitatem, non efficitur transgressor huius præcepti, etsi sit transgressor præcepti quòd est de actu charitatis.* Quia ut ad 2. dicit, *sub præcepto charitatis comminetur ut diligatur Deus ex toto corde, ad quid pertinet, ut omnia referantur in Deum. Sic ergo qui honorat patrem, tenetur ex charitate honorare, non ex vi huius præcepti, quòd est, Honora parentes, sed ex vi huius præcepti, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, tametsi ex omissione istius modi, honorandi ex charitate, non semper fiat transgressor præcepti,*

Tom. I.

uti proximè subjungit. Quia, ut ait in argumento, *sed contra quicumque transgreditur, si ve non servat præceptum, peccat mortaliter.* Præceptum verò omnia referendi in Deum, cum sit affirmativum, non obligat ad semper, sub mortali utique, licet aliquo sensu obliget ad semper sub veniali, uti suo loco ex ipsomet S. Doctore probabitur.

Similiter subscribit Catechismus Romanus 88 p. 3. c. 2. n. 23. *Necesse est eos qui legem Dei servant, eadem charitate atque amore, quo in Deum sunt, ad ejus obedientiam adduci.*

Idque tantâ asseveratione tradit S. Fulgen- 89 tius in l. de fide ad Petrum, ut velle videatur ad fidei regulam pertinere. Postquam enim c. 32. dixit: *Firmissimè tene, & nullatenus dubies... divinis mandatis neminem obedire posse, nisi quem Deus sua gratia præveneri, ut non solum coram percipiat, sed & acceptâ bonâ voluntate (quæ secundum ipsum, & Magistrum ipsius Augustinum, charitas est, prout & gratia bonæ voluntatis, est inspiratio dilectionis) atque virtute mandata Dei facere & velle & possit.* Postquam alia quoque capitula addidit, cap. 42. sic dicit: *Hæc quadraginta capitula ad regulam veræ fidei firmissimè pertinentia fideliter crede... Et si quem contraria his dogmatizare cognoveris, tanquam hæreticum abjice.* Et quare nemo sine gratia Dei præveniente mandatis Dei obedire potest? Quia (inquit) scriptum est: *Deus est qui operatur in nobis & velle & perficere pro bonâ voluntate.* Et ut ait epist. 4. ad Probam c. 24. *Quid quid in te boni operis habes, non ex te, sed ex ipso habes.* Et cur hoc? Respondet Augustinus de grat. christ. c. 21. *Cum dicat Scriptura: Charitas ex Deo est... quare contendit Pelagius quòd bonam voluntatem, bonamque actionem habeamus ex nobis? quæsi verò aliud sit bona voluntas, quam charitas, quam Scriptura declarat nobis esse ex Deo? Et l. 2. contra 2. epist. Pelag. c. 9. *Quid est boni cupiditas, nisi charitas, de qua Joannes sine ambiguitate loquitur, dicens: Charitas ex Deo est? nec initium ejus ex nobis... sed si charitas ex Deo est, tota nobis ex Deo est.* Quod tam certe veritatis esse dicit, ut si hoc verum non sit, Pelagianos vicisse censeat; si autem sit verum, vicimus, inquit, Pelagianos. Vide supra Prolegom. 3. c. 19. Vide etiam infra l. 8. innumera Sanctorum, veterum ac novissimorum testimonia, quibus demonstrabimus omnes actus nostros deliberatos ex aliquo charitatis afflatu esse faciendos, nullamque esse voluntatem undequaque bonam, nullam virtutem debitam omnibus circumstantiis vestitam, nullum opus ad debitum finem ultimum relatum sine charitate generaliter dicta, saltem imperfecta.*

Non igitur in 3.º sensu à S. Patribus tradito, 90 atque ab ipso etiam Pio V. in laudato Catechismo probato, damnata est propositio decima sexta; sed in 1.º. & 2.º. Quia in 2.º. significat, honorantem parentes v. g. non ex charitate, haud adimplere præceptum de honoran-

R

dis parentibus. Cujus opinionis fallitatem n. 87. vidimus ex S. Thoma. In primo verò sensu adhuc palpabilior est fallitas, consonantiaque ipsius cum errore hæreticorum, damnato per Concilium Tridentinum sess. 6. can. 7. *Si quis dixerit opera omnia, quæ ante justificationem sunt... esse peccata... anathema sit.*

91 In hoc verò sensu propositionem illam à Pio V. damnatam, & (si vis) à totius doctrinæ per Pianam damnatæ Assertoribus intentam fuisse, constat, applicando regulam cap. 4. exhibitam: videlicet in propositionibus multiplicem sensum proprium habentibus, atque ex eis unum verum, catholicumque, alterum falsum; cum censendum esse damnatum, atque à totius doctrinæ Assertoribus intentum, qui, collatione factâ cum aliis propositionibus in ea Bulla damnatis, cum iis dignoscitur coherere, atque in Ecclesia peregrinus esse. Atqui factâ collatione propositionis 16. cum propositionibus 31. 32. 35. 38. 40. 62. 63. 64. 69. 70. in eadem Bulla damnatis, primus ille sensus cum iis dignoscitur coherere, atque in Ecclesia peregrinus esse. Proposit. namque 31. 32. 35. &c. earum Assertores satis declarant, nullam à se charitatem, nec gratiam, nec justitiam, nec vivificationem agnosci, nisi perfectam, specialiterque & famosè dictam, propriam utique iustorum, quæque est per Spiritum sanctum inhabitantem. Alias proposit. 31. 32. 70. & 71. charitatem perfectam, quæque est plenitudo legis, non admitterent in Catechumenis & pœnitentibus, remissionem peccatorum nondum consecutis, usque adedò errantes, ut secundum propositiones illas, sine remissione peccatorum esse possit. Nec propositione 62. *rejecerent distinctionem, quæ opus dicitur bifariam bonum, vel quia ex objecto & omnibus circumstantiis rectum est (quod moraliter bonum appellare consueverunt) vel quia est meritum regni æterni, eo quod sit à vivo Christi membro per spiritum charitatis.* Nec propositione 63. improbarent etiam distinctionem duplicis justitiæ, alterius quæ sit per Spiritum charitatis inhabitantem; alterius quæ sit per inspirationem quidem Spiritus sancti, eum ad pœnitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis. Nec propositione 64. commentitiam dicerent distinctionem duplicis vivificationis, alterius quæ vivificatur peccator, dum ei pœnitentia & novæ vitæ propositum, & inchoatio per Dei gratiam inspiratur; alterius quæ vivificatur, qui verè justificatur, & palmæ vivus in vitæ Christo efficitur. Nec propositione 69. dicerent, quòd justificatio impij sit formaliter per obedientiam legis, non autem per occultam communicationem & inspirationem gratiæ, quæ per eam justificatos faciat implere legem. Nec propositione 38. dicerent, omnem amorem creaturæ rationalis, qui non est vitæ olâ cupiditas, esse laudabilem illam charitatem, quæ per Spiritum sanctum in corde diffusa (utique per Spiritum sanctum inhabitantem, uti declarant allatâ propositione 63.

innuitque Apostolus, dicens: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis) Deus amatur.* Nec denique proposit. 38. dicerent: *Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.* Et proposit. 40. *In omnibus actibus suis peccator servit dominantis cupiditati:* si enim admitterent charitatem generaliter dictam, & imperfectam; ex ea aliquando peccator ageret; per consequens non semper ageret ex cupiditate, multo minus ex dominante cupiditate, nec semper peccaret. Confer quæ dicturus sum l. 8. c. 26. Et observa Facultatem Lovanensem, in *expli-* 92 *catione doctrinæ, quam certorum articulorum damnatio postulare visa est, anno 1585. jussu Joannis Baptistæ Bonhomi, Nuntii Apostolici, concepta, propositionem decimam sextam nobiscum intellexisse de charitate specialiter dicta, dum eam intellexit de charitate, quæ legis est plenitudo.* Hæc ratione rectè damnatam asserens propositionem decimam sextam. *Neque enim eandem vim habent, obedientia legis, & ejusdem plenitudo: siquidem legis obediens est, qui voto saltem desiderioque animi ac sincero conatu legis obsequitur, etiamsi ipsa nondum ab eo legis plenitudo præstetur.*

Nec tamen propositio illa decima sexta in 93 primo dumtaxat illo sensu damnata est; verum & in secundo, quatenus scilicet in sensu naturali & obvio significat, nullo modo veram esse obedientiam (negatio quippe, simpliciter prolata, cum sit malignantis naturæ, negat per omnem modum) ne quidem proinde veram esse obedientiam quoad substantiam, neque veram virtutum officia, sine charitate. Quod alienum profectò est ab Augustino, qui virtutum officia, quæ ad Deum ab infidelibus non referuntur, nusquam damnat, sed relationis dumtaxat omissionem, quæ officium sic comitatur, ut ipsum in specie non vitiet, sed actum in individuo, seu complexum ex officio seu opere, & relationis omissione. Quo defectu non obstante, virtutum opera manent secundum quid, sive ex officio bona, legisque de opere illo impletiva. Quam ob causam opera illa ab Augustino subinde dicuntur *Dei dona*, licet de eis non in Domino gloriari, sive ea ad Dei gloriam non referre, peccatum esse dicat: Cum enim Augustino dicenti, cum Apostolo, *Omne quod non est ex fide, peccatum est*, Julianus objiceret: *Si Gentilis nudum operaverit, numquid, quia non ex fide, peccatum est?* Responder Augustinus: *Prorsus in quantum non est ex fide, peccatum est. Non quia per seipsum factum, quod est nudum operare, peccatum est; sed de tali opere non in Domino gloriari, solus impius negat esse peccatum.* L. 4. contra Julian. c. 3.

Ceterum an ipsa virtutum officia ex illo relationis in Deum defectu Bajus culpaverit (uti Steyartius putat notâ 18. in 79. propositiones) necesse non est operosius disputare. Cum Pius V. nec de Bajo, nec de sensu ipsius, mentionem fecerit in Bulla sua; nec propositio deci-

ma sexta damnata esse delinat sive in primo, sive in secundo sensu exhibitio, sive iste fuerit, sive non fuerit Baii sensus: Nam etsi nonnulla ex propositionibus damnata sint in sensu ipsius (prout ipse sollemniter falsus est Toletus) quamquam illa sint, & an decima sexta de eorum numero sit, omnino non constat. Hoc unum constat, plurimas ex damnatis à Pio V. damnatas esse in sensu alieno à sensu ipsius; nec dubium eas esse, de quarum fallitate numquam à se dubitatum esse, sollemniter protestatus est, tam in Apologia ad Pitum V. quam in epistola ad Cardinalem Simonetam, & in explicatione publicis in Scholis facta. Vide supra n. 40. Aliquid tamen de mente ipsius circa virtutum officia dicturus sum infra cap. 15. §. 7.

CAPUT IX.

Per eandem regulam veterum Patrum doctrina conciliatur cum censura propositionis 38. Omnis amor creaturæ rationalis, aut vitiosa est cupiditas, quæ mundus diligitur, quæ à Joanne prohibetur; aut laudabilis illa charitas, quæ per Spiritum sanctum in corde diffusâ Deus amatur.

- 95 **T**erium moneo 1°. quòd charitas (ut supra dixi) alia est perfecta, alia imperfecta. Alia propria iustorum, alia iustis & peccatoribus communis. Alia in corde dominans, quæ Deus propter se diligitur super omnia; alia non dominans, quæ propter se diligitur non super omnia, sed abque ista perfectione præscindendo. Istos alioque charitatis gradus fusiùs infra prosequemur.
- 96 **M**oneo 2°. quòd charitas rursum alia est specialiter, alia est generaliter dicta. Charitas specialiter accipitur, quando vel accipitur pro charitate perfecta, vel pro charitate propria iustorum, vel pro charitate in corde dominante. Generaliter accipitur, dum accipitur pro quocumque amore boni propter Deum, sive perfecto, sive imperfecto, sive proprio iustorum, sive iustis & peccatoribus communi, sive dominante, quique proinde sit amor Dei super omnia; sive non dominante, & non super omnia.
- 97 **S**imiliter cupiditas alia est specialiter, alia est generaliter dicta. Specialiter accipitur, dum accipitur pro cupiditate, quæ mundus diligitur, sive ea quæ mundi sunt, opes, honores, voluptates sensuales, vel pro cupiditate dominante. Generaliter accipitur, dum accipitur pro quocumque amore boni, non propter Deum, sive dominante sive non, sive etiam sit amor mundi, id est rerum mundi, sive sit amor parentum, filiorum, uxoris, &c. sive etiam creatæ virtutis, vel honestatis, vel consolationis spiritualis, &c.
- 98 **P**ropositio itaque trigesima octava negans amorem medium inter charitatem & cupiditatem, duplicem habere potest sensum proprium, seu naturalem & obvium. Vel utique 1°. charitatem & cupiditatem specialiter, vel 2°.

Tom. I.

charitatem & cupiditatem generaliter accipiendo.

In primo sensu continet doctrinam in Ecclesia peregrinam & inusitatam; non in secundo sensu. Damnata proinde non est in secundo sensu, quem tradit veneranda Patrum Antiquitas, sed in primo sensu. Quem imprimis ipsa propositio secundum se indigitat: non solum quia (teste Cunero Petri supra num. 31.) nomine charitatis omnes tunc temporis *arviam concipiebant amicitiam*, quæ sine remissione peccatorum nunquam invenitur: verum etiam quia per *laudabilem charitatem, quæ per Spiritum sanctum in corde diffusâ Deus amatur*, charitas specialiter dicta significatur, quæ est per Spiritum sanctum inhabitantem. Ut enim Apostolus dicit: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis*. Unde totius illius doctrinæ Assertores propositione sexagesimâ tertiâ pro eodem, vel pro inseparabiliter conjunctis accipiunt, *Spiritum sanctum cor inhabitare, & in eo charitatem diffundere*, dum rejiciunt distinctionem duplicis justitiæ, alterius quæ fit per *Spiritum charitatis inhabitantem*; alterius quæ fit per *inspirationem Spiritus sancti, cor ad pœnitentiam excitantis, sed nondum inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis*.

Propterea etiam Bajus in Apologia ad illam propositionem conqueritur eam sibi falsè assignari, protestatus eam in primo illo sensu à suo sensu alienam esse: *Non enim dixi (inquit) aut laudabilem charitatem, quæ per Spiritum sanctum in corde diffusâ Deus amatur; sed præcisè, aut laudabilem charitatem, quæ Deus amatur, quam nisi Deus ipse non donat*. Conqueritur (inquam) Collectorem invidiosè addidisse, quæ per Spiritum sanctum in corde diffusâ, ut per istam expressionem ea solum charitas cogitur, quæ cum remissione peccatorum invenitur.

Videtur nihilominus Collector id addendi occasione accepisse, ex eo quòd Bajus capite 5. immediatè præcedenti insinuasset, de ea se charitate loqui, de qua Scriptura dicit: *Charitas diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis*. Saltem debuisset Bajus magis circumspicere loqui, magisque distinctè, prout ipsemet falsus est in explicatione anno 1570. publicis in Scholis facta, agnoscens se errasse in modo loquendi Scholæ, non distinguendo inter charitatem seu bonam voluntatem, & charitatem secundum consuetum modum loquendi Scholæ. Charitas enim (inquit) à Schola non aliter accipitur, quam quomodo Paulus accipit, 1. Thimoth. 1. *Charitas de corde puro & conscientia bonâ, &c. hoc est charitas perfecta, quæ est actus vel habitus, quem operatur spiritus inhabitans & propitius*. Et talis charitas non est in eis qui nondum habent remissionem peccatorum. Habent quidem dilectionem, quæ incipiunt Deum amare, ut loquitur Concilium Tridentinum; habent bonam voluntatem & inchoatam charitatem, licet minimè

R. 2